

С О Р О К А
Е К СА НД ЕР

PK Ш16(2=У4)
С 65

ЧИМАН

ДВУ

КОРОТКИЙ ПАСПОРТ КНИГИ

Шифр РКШ6(2-ж); 0.65 +
Інв. № 2429798
Автор Сорока О.
Назва Кімак.

Місце, рік видання [X], 1929.

Кіл-ть стор 66,[6]с.

-\ \ - окр листів _____

-\ \ - ілюстрацій _____

-\ \ - карт _____

-\ \ - схем _____

Том _____ частіна _____ вип. _____

Конволют _____

Примітка: 9.02.2004,

Марк -

eilib.nlu.org.ua

СОРОКА ОЛЕКСАНДЕР

КИМАК

Державна ордена Трудового
Червоного Прапора
Республіканська бібліотека
УРСР імені КПРС

-3-

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

1

9

2

9

Бібліографічний опис цього видання вміщено в «Літописі Укр. Друку», «Картковому реєртуарі» та інших покажчиках Української Книжкової Палати

Укрголовліт № 1636. 20/IV 1929. Зам. № 1294. Тир. 2.000.

ЖИТНЯ КРОВ

Ви не дивуйтесь, що я не складаю
Нових машинам пісень, як Гастьєв,
Всім про машину співати не можна:
Він — од заліза, а я — житня кров.

Чорні лани мене ваблять щоденно,
В чорних ланах — моя пісня і я.
Батько мій — ратай убогий, злідений —
Ходить за плугом усен'ke життя.

Срібні поліці, чепіги чи трактор
(Знаю — це праця робочих, машин),
Що цілинуолосують на карти,
Слід у моїй залишили душі.

Й місто для мене — заводи й робочі —
Хоч і робочий і я, а чуже,—
Руркам, сиренам, не то що не хочу,
Хочу співати — рілля стереже.

Ви не дивуйтесь, що я не співаю
Нових машинам пісень, як Гастьєв,—
Всім про машину співати не можна:
Він — од заліза, а я — житня кров.

НА РОЗДОРІЖЖІ

Пасма,

Пасма,

Кужелі,

Снопи —

Тоне місто в золотій пожежі.

На будинки — хтось линув ропи,

На панелі — простяглися вежі.

Ранок випав —

Молодість і шал,

Синій простір — полетів би з хати,

Одточив би в плузі лемеша,

Й геть у поле на овес орати.

Й кілька гонів —

Скибами ланок,

Затягнув би «На городі верба».

Мати б ніжно :

— Дорогий синок,

Вічна сила —

Дівка не погерба ...

А то ходиш по камінню день,

Місто тоне в золотій пожежі.

Голова — трамваї, рух —

Гуде,

Й тільки світом тихо, мов у вежі.

СТРІЧКАТА ЧЕРЕДА...

Стрічката череда вертається додому,
Курить слідом димок роями комарів,
І лине вітер знов у далеч невідому,
І в темряві згадки пливуть, як ніч, старі.
І в'яжуться думки з квіток часів минулих,
Вгорі цвітуть хмарки, як листя золоте.

Село,
Мое село,
Мої літа минули
В тобі,
В тобі,
де ніч спокійний день пряде.

І я тепер стою на роздоріжжі хворий,—
Шкода мені ріллі і місто ще чуже,
Твої садки, твій пил і вір'яні обори
Невже не скажуть знов, що я ще твій,
Невже?

А так хотів би знати і бутъ з тобою нині,
Носить в собі життя твоїх обдертих хат,
Як вітер, що в пітьмі вклоняється ялині
І під вікном твоїм щодня в тузи зідха.
Щоб раптом все забутъ і почуватъ,

що місто

Мені й тепер чуже, як і колись було,
Що сонце вдруге знов у вогняне намисто
Вбирає, як тоді, степів безмежних тло.

Село,
Мое село,
В тобі літа минули,
З тобою зрісся я, як вечерова тьма.
Невже про мене ти у ці часи забуло,
Невже мое життя — це місто і зима ?

НЕНАЧЕ БАКАЛЯР ...

Неначе бакаляр ходжу з села в село,
І думкою живу минувшини старої.
Кінематограф:
 Ліс, бандити,
 Ніч —
 Це тло,
Де кров колись лилась від темряви і зброї.
Ліси стоять сумні, поголені життям,
Десь чути — хащівник харчить, немов тварина.
В душі тримтять думки і тліє багаття,
А ноги — восени підбита бадилна.
І ось, здається, митъ — і на шляху звірі
Слідом, як дикиуни, появляються із лісу ...
— А, комуніст ...
 — Держи! ..
 — Квиток?
 І до зорі
Ти будеш у гаю на осокорі висіть.
І з страху біжиш, біжиш аж до села —
Під стріхою село тебе схова від лиха,
Але в селі тобі не знайдеться житла:
Село вмира в пітьмі і ледве - ледве
Диха ...
І цілу ніч стоїш на вулиці один,
Вгорі пливе імусь і скиглють псі голодні :
Це двадцять перший рік — доба страшних хвилин,
Коли вмирало нас і тисячі, і сотні.
Неначе бакаляр ходжу з села в село,
І думкою живу минувшини старої.

Кінематограф:
Ліс, бандити,
Ніч —
Це тло,
Де кров колись лилась від темряви і зброї.

ОДГРИМІЛИ ГРОМИ

Одгриміли громи, одгриміли,
Чорні хмари — у порох, у пил,
Розгубились у небі, як стріли,
Як голодні з Надволжя без сил.
І принишкло.

Веселка червона:

— Революція — кажуть — пройшла,
Чорні груди — злідарським загонам,
Смерть тій п'явці, що кров з нас пила.
Перекули на трактори креси,
Срібні леза у черево знов,
Щоб часом не додумався кремез
Стати з паном вдруге за одно.
Одгриміли громи, одгриміли,
Чорні хмари — у порох, у пил,
Повернулися, як мертвее тіло,
Як мерці, що не встануть з могил.

МІСТУ

Місто над водою, каменем над містом
Тисячі весінніх плине хмар здалеку,
Вітер кружить знову ще торішнє листя,
І несе на крилах із-за моря спеку.

І блукає кура.
Палить брук цигарку,
Лавою підводи, деренчатъ трамваї.
Сонце подорожніх повиває палко
І цілує ніжно простори безкрай.

І снують по місту десь шляхи мотори,
Чути, як за містом кашляють машини,
Як співають пісню територні збори:
«Селянин у керми, із селян Калінин...»

І встають колишні тіні пролетарів,
Перекоп, мов казка про часи незнані,
І не йметься віри, щоб у цій Сахарі
Згинули найкращі велетні калані.

Місто над водою, каменем над містом
Тисячі весінніх плине хмар здалеку,
Вітер кружить знову ще торішнє листя,
І несе на крилах із-за моря спеку.

ЛИСТОПАД

Попеліє на обрії день,
Де - не - де сірі пасма лягли,
Тихий вітер спокійно пряде
Чорний килим з осінньої мли.

І зоріє зоря по зорі —
Хтось сипнув золотого пшона,
Хилять в тузі гілля явори,
Й темна потем — хмелініша вина.

Я іду одиноко у тем,
Не дорога —
Баюри,
Рови,
В голові —
Нова серія тем,
Й над усім тихе плесо крові.

Виринає колишнє,
Старе,
Перебої частіш і частіш :
Перед мене
І мрець і не мрець —
Од далекого,
Давнього тіні.

Освь сьогодні повстанець я знов,
На раменах —
Сакви —
Не сакви,
Спотикаюсь, як п'яній Махно,
Одцуравши своеї братви.

Й так щось тоскно,
Журливо мені,
Кашля млин кулеметом в яру,
Наче хтось підраховує дні,
Чи крицеву закінчує гру.
Десь далеко шумить хащівник,
Ледве - ледве дощик накrapа,
Я спиняюсь ..
Та то ясени
Роздягає дідуся - листопад.

В НОГУ З ЖИТЯМ

Зранку млосно.

Далеч голуба.

Поспішаю на завод бадьоро.

Десь на кресах цегляна труба

Чорний дим кладе у чорні гори.

Й тільки гуркіт, вереск навкруги,

Мчатъ трамваї й візники на площу.

Ніжне сонце блішані дахи

У багонках золотих полоще.

Й так приємно почуватъ, що ти

Атом маси і живеш для маси,

Що життя твоє —

Родить,

Пекти —

Нині стало боротьбою класи,

Й кожний знає, що в шерегах днів

Є частина і твоєї праці :

В різанині,

У боях,

В борні

Ти була салдатом і повстанцем ...

Зранку млосно.

Далеч голуба.

Поспішаю на завод бадьоро.

Десь на кресах цегляна труба

Чорний дим кладе у чорні гори.

МАЙБУТНЬОМУ

Все одно чи близько, чи далеко,
Але прийде той великий день,
Коли Відні, Лондони і Мекки
Давниною будуть для людей.
Забуяютъ всюди фаланстери,
Вестмінстери зникнутъ, ніби тля
І за кроком крок нової ери
Відчуватиме стара земля.
І не буде ані зла, ні бійки,
Буде більше ласки й простоти,
Та не знаю, чи полюбитъ тільки
Наш нащадок наших днів бунти.
І чи зможе зrozуміть, що ласку,
Землю,

Шахти,

фабрики й станки —

Все дало повстання, а не казка,
Все дали праціди й батьки.
Все одно чи близько, чи далеко,
Але прийде той великий день,
Коли Відні, Лондони і Мекки
Давниною будуть для людей.

НА БАГНЕТИ ВІЗЬМЕМО СОНЦЯ

На багнети візьмемо сонця,
В багряних багонках стрінem ранок,
І роззіллють кров людські серця —
На чорнозем,

На каміння

З ранок.

І ніхто не здума про старе,—
Слів не буде ні в одного бойка,
Над оселями пройде багрець,
Потем чорна,

Невиразні зойки.

Ї може тільки зграями вовки,
На шинелях багари розв'яжуть,
У багонках будуть маслаки
Наші —

Вражі.

ГОЛОД

Лисини чорні —
Поле,
Лисини білі —
Сніг.
Вітер զбличчя коле,
Вітер збиває з ніг.
В полі ніхто не оре,—
В полі віхола —
Ніч.
Сонце неначе хворе
З хмар визира всі дні.
Звір показався —
Голод
Вийшов блукати в степ.
Хочеться їсти ...
Холод ...
Їсти! ...
Вітри! ...
Дасте? ...
Лисини чорні —
Поле,
Лисини білі —
Сніг.
Вітер, як звір кволий,
Змовк, у калюжі ліг

1921 рік.

В КОРЧАХ СЬОГОДНІ СОНЦЯ ЧЕРВОНИ

Шереги довгі, шереги сірі,—
Вкриває кура сакви, шинелі.
Лунає пісня:

— Не буде миру,
Готуйте зброю, міста і села!

Наш ворог нині — і Схід, і Захід —
Громадить сили в авіозграфі,
Щоденно військо стяга під стяги,
У муках люті, як звір, конає.

І чути дзенікіт копит і зброї —
В корчах сьогодні сонця червоні.
Готуйте знову свої набої!
Шикуйте знову в колони коні!

Бо ще хвилину — і море крові:
На клясу — кляса, як споконвіку.
І зайві будуть тоді розмови.
І ні до чого — цілющі ліки.

Шереги довгі, шереги сірі,—
Взялися пилом сакви, шинелі.
Лунає пісня:

— Не буде миру,
Готуйте зброю, міста і села!

ПОРОША ВПАЛА

*Незаможнику Гірману
присвячую*

Біліє сніг,
Біліє вата,
Хтось паstryгує хутро біле.
На царині обдерта хата,
На царині забите тіло.

Учора хтось,
Ще вранці вчора
Пройшов селом — пороша впала.
Казали:
— Бідного Ігора
Таки година зла спіткала.

І що він ім, —
Життя в землянці,
Хіба ѹ того, що був за бідних
Та, як проходили повстанці,
Скликав до зборні дзвоном мідним.

Чи, може, те,
Що в пана Шванді
Забрав маєток, вбивши сина...
Та що ж від того клятій банді, —
Хібащо зайва десятина.

Так ні ж бо, ні, —
Немов дуліби.
Десь, мабуть, і дітей не шкода!
А в них же — ні скоринки хліба,
І над землянкою негода...

Біліє сніг,
Біліє вата,
Хтось паstryгує хутро біле,
На царині обдерта хата,
На царині забите тіло ...

НІЧ, ЯК НІЧ

Ніч, як ніч.

Серпень жито зложив у копиці,
Й розлягались тумани на стерні,
А стерня — жовті спиці.

І пливуть,

Ой, пливуть десь далеко
Білі,
Білі,

Білесенъкі хмари.

Місяць — глиняний злепок,
Місяць, наче з опари.
Та й не чутъ голосів на ланах,
Тиша мертвa.

Лиш чобіт на рипах.

Я сьогодні зірвався, як птах,
Поспішаю до міста з Антипом.

Ніч, як ніч,

І Антип, як Антип:
Незаможник — колишня голота.

— Чи ти бачив таке,

Чи чував ти,

Щоб родили жита на болоті.

А раніше бувало не так,
І чорнозем хлібів не родив,
Там, де були чіпкі болота,
На чайок я ходив.
Й тільки зараз

I стиха у ніч:

— Ніч, як ніч,
І народ, як народ —
Із багнюки, як схочутъ, звинітъ,
Зроблять поле і справжній город.
Глянь но, —
Й чорна рука до руки, —
Батько знав твій мене іще змалку,
До півсотні робив на панків,
Тепер сам запанів настанку.
І радіє Антип, як Антип,
Припадають тумани до чола,
— Кажуть, в Хіні англійські чорти
Садять нашого брата на кола.
Та мені це...
I стиха у ніч:
— Ніч, як ніч,
І народ, як народ —
Із багнюки, як схочутъ, звинітъ,
Зроблять поле і справжній город.
Мене нині це рупить не так то,
Поля — скиба у мене розлога,
В місті зранку прикупимо трактора,
Трактор — наша нова перемога.
Ніч, як ніч,
Серпень жито зложив у копиці
Й розляглисъ тумани на стерні,
А стерня — жовті спиці.

ЖОВТЕНЬ

Червоніють прапорі.
Жовтень.
Листя жовте.
Йдуть на бій пролетарі
З паном,
З богом,
З чортом.
Що ім сила їх свята —
Не злякалисъ нині:
Кров дзюрчить немов, вода
З гір по полонині.
І лежить уже не 'дин
Там,
Де брук,
Де поле,
Де колись ратай ходив, —
М'ясом очі колють.
І на зміну кличутъ знов —
Кличутъ м'ясом стати
Тих, що були за одно,
Що зросли в палатах,
Повернути ті лани
Та степи розлогі,
Що іх мали лиш вони,
А тепер убогі.
Але йти на клик мерців
Не воліють вдруге, —
Бо звитяга ім старців —
Гірша за наругу.

**Червоніють прапорі.
Осінь.
Листя жовте.
Місто,
Села,
Хуторі
Стали в бій за Жовтень.**

ІЛІЧУ

Нас було тоді там мілійони,
Як лежав він жовтий у труні,
Але ми не ставили іконам
За життя його свічок в ті дні.

Ми схиляли чоло у притузі
Перед порохом його німим.
Кожний з нас либо нь в ту мить
нездужав,
Як хворіє й до сеї зими.

Та не плакали, як з ним прощалисъ, —
Сльози висохли у нас з жалю,
Ми тісніше в лави шикувалисъ,
Ми за ним ішли й йдемо в бою.

Нас було тоді там мілійони,
Як лежав він жовтий у труні,
Але ми не ставили іконам
За життя його свічок в ті дні.

МИРОТВОРЦЯМ

Ми од Москви і до Манчестра,
Ми од Манчестра й до Москви,
У нас у Чікаго є сестри,
У нас брати є й з Айови.

В Мадріді в нас не «'дна фортеця»,
Та й Лондон наш уже давно, —
Робоче серце всюди б'ється:
І в Токіо, і в Лугано.

! хай там тисячі Келлогів
І од Нью-Йорків,
І від Мо

Шукають в «пактах» перемоги —
За нами безліч перемог.

Для нас ніщо «Шлезвіг - Гольштайні»,
І Муссоліні,
І Кулідж,—
Ми дійдемо з боями Райну,
Наш буде кожний крок землі.

СХОДИТЬ СОНЦЕ

Сходить сонце,
Голубіє далъ,
Даленіє небосхил од сонця,
Небосхил — вода
В ніжних плесах індусяти-хлояця.
Простяглось проміння на шпилі.
Впала думка на каміння ранком.
Чорний камінь ліг,
Наче сходи од старого ганку.
Унизу лютує дикий звір,
Б'ється погляд в пазурях біластих.
Скільки тут повій
Розважалось, та ѹ якої масти!
— Од Байдару ѹ аж до Ялти геть,
Там, де зараз робітник і ратай,—
Згадує Ахмет,—
Спочивали влітку лиш багаті
Приїжджали молоді ѹ старі,
І царівни, і князівни, ѹ пані.
Кожна — на порі,
Прагнула розваги і кохання.
І стогнало, билося в корчах
Синє море в синю сутінь літа.
Хтось не спав — стрічав
Ніжне сонце промінням розбитий.
Ї тільки зараз —
Голубіє далъ,
Даленіє небосхил свогодні,
Все старе вода
Потопила раптом у безодні...
Сходить сонце.

МАТЕРІ

Навколо місяця червоне коло,
Навколо місяця обруч червоний.
Чорніє море, мов безмежне поле —
Ні меж,
Ні гонів.

В далекий простір — тумани, як пил,
Веселий сміх од ліхтарів — на води.
Серпневий день сьогодні знову впивсь
І ліг в заводі.

Ітиша скрізь. Ні корабля на морі,
Летять думки і бовваніє місто,
Лиш дома знов знялось велике горе —
І тужні вісті.

— Прийшли жнива, а в полі все
до цукарки ...

Ні снопа хліба, — пише хвора мати, —
Та ї ти десь зник у машиновий гуркіт
Ї не хочеш знати.

А вчора з двору одвезли на балки
Останній хвіст і молока немає ...
У Василя сухоти, та і з Гальки
Ладу чорт — має.

І я не знаю, що робити далі, —
Надій на тебе аніяких, сину,
Мабуть, умру, як тітка, у шпиталі
Або — під тином.

Бо поки ти був хлопець... нежонатий
І з батьком ниву оброблять учився,
Мені тоді не думалось про хату,
Старий журився.

А зараз що,
Ти знаєш...
Більш нічого...

Бувай здоров...
Не поминай нас лихом.
З глибин серпневих — росяна дорога
І всюди тихо.

1922 рік.

МАРІННЯ

Давно,
Давно...
За сонцем день біжить
І я хлопчисько —
Первоцвіт батьків
В чумарці синій —
З покутя книжки
Рядком під руку іх собі зложив
І мчу до школи підтюпцем один.

У мене мрії золоті якісъ ~
Не знаю я ні лиха, ані сліз.
Сухотна мати —
Цілунки палкі,
А батько завжди —
Вічний раб землі :
— Учися, синку...
Йди до школи, йди!..

І я сміюсь —
Радію з тих думок:
Ще років зо два буду вчитися тут,
А потім з двору Маньку продамо,
І я поїду звідци в інститут,
Якого звали піп часом «Медин».

І тільки літ, ну, може, через п'ять,
В новій чумарці,—
Не такій, як це,—
Мені назустріч вийде вся сім'я
І буде пильно зорити в лиці,

I скаже люд:

— Приіхав Дуньчин син...

А мати буде вечорами знов
Мені жалітись на своє життя,
Та тільки вже не так, як це — давно,
Бо свій же лікар в хаті буду я,
І їй не тра до знахурок ходить...

.

Давно,

Давно ...

За сонцем день біжить
І я хлопчисько —
Первоцвіт батьків
В чумарці синій —
З покутя книжки
Рядком під руку іх собі зложив
І мчу до школи підтюпцем один.

КУТЯ

Як не боляче мені і як не важко,
Але хочеться і вас згадати в цей
вечір.

Так давно,
Це так давно було,
А може...
Може й ні...
Недавно це було...
За столом сидить і марить батько
Так, як змалку десь біля ягнят,
Всі щось кажуть про когось і щось,
А на покуті стоїть у парі,—
На чужому сіні,
По звичаю,
Бо чуже ж і крадене
Багатство,—
Ніби молода, кутя з своїм узваром,
І горить перед богами зірка
За роботу,
За здоров'я плоду,
За озимину,
За хліб,
За жнива.

На столі:
Судак,
Пиріг,
Горілка.

Та стара підтоптана бабуся
В передпічне до морозу тільки:
— Морозе,
 Морозе,
 Іди куті їсти.
 Не йдеш?
 Не йди!
 Не дамо!
І чекає кожний з нас чогось,
І чогось ми мовчки всі ждемо.
Й тільки в лісі
 За вікном гуде —
Там:
 Сніги,
 Сніги,
 Заметиця,
 Війна.
Хуртовиною занесло поле,
Як думки: «чи буде ярина?..»
Так давно.
 Це так давно було,
 А мені здається, що недавно,
 Ніби вчора пив ще я вино,
 І точив улюблену розмову...
 А тепера ось ми по - новому:
 Я у війську, а вона працює,
 В нас немає ні ікон,
 Ні бога,
 Ми не гоним за поріг кота —
 Бузвір без бога ж все одно,
 Не курить лямпадка за роботу,
 Заросла стерня травою - зіллям,
 Ярина на камені не вродить.
 Та її до церкви ранком на похмілля
 З нас ні 'дно тепера вже не ходить.

Як не боляче мені і як не важко,
Але хочеться і вас згадати в цей вечір.
Так давно,
Це так давно було,
А може...
Може й ні,
Недавно це було...

ПРИВІТ

Дочці і матері привіт,
Привіт полям і синім водам,
І сонцю,
Сонцю,
Що в крові
Щоранку над степами сходить.
Привіт старому і старій,
Старим стежкам
В селі,
У лісі,
Що стільки їм віддав марінъ,
Йдучи до хати від Марисі.
Бо вже не ті тепер часи,
Не ті стежки
І інші люди,
На камені —
Не вздріть роси,
На камені —
Трави не буде.
Тай я не той
Не той,
Що був —
Дитячих днів лише заграви,
Хоч і бува, що на добу
Міл'йон думок про різні справи.
У мене вже нема того,
Що так приваблює в дитині,
Я вже одвик,
Забув «бігом»,
Ходжу, як лід, спокійно нині.

І тільки іноді про вас.
Про степ,
 Про села
 Ще згадаю,
Що йдуть у липні на жнива,
Щоб стріти зиму без одчаю.
Дочці і матері привіт,
Привіт полям і синім водам,
І сонцю,
 Сонцю,
 Що в крові
Сьогодні сходить над заводом.

БУЛО НАС ТРИ

Зима,

Заметиці,

Вітри,

І дома ні скоринки хліба,

І нас у матері аж три,

І всі ми три страшенні зіпи.

Як тільки займеться на світ,

І в хаті трохи повидніє,

Ми троє —

Дикий буревій,

Що понад лісом скаженіє.

Один до матері іде,

Що п'ятий місяць ледве диші,

Другий, —

Як у верху гуде,

А третій, виплакавши, чмише.

І тільки баба люто все:

— Іване...

Петре...

Ах, байлюка...

Ну, добре!

Батько привезе

Тобі на плечі з міста дрюка.

Та ми байдужі до погроз:

Хто язика, а хто ще й дулю,

А то й у моршнях на мороз,

Забравши дідові сакулі.

Та ось, вернувшись якось, ми

Побачили, що баба плаче,

І мати, наче пень німий,
І свічки в головах дарабчик,
І в хаті бешкет.

Сусідки

Щось обступили діда щільно.

На помості конверт,

Листки

І погляд незвичайний, дивний.

Усі говорять щось їому,

А він, мов божевільний, людям:

— Це він...

Бо де ж, за всю зиму

Ось перший лист...

І вмить за груди.

— Та ще й який, мовляв, дивись, —

Прислав свого патрета жінці, —

А то' й нема: чи ви живі,

Чи є ще там на печогрінці...

А ми собі, дурні, ждемо,

Ще б пак, людина ж на роботі...

Та, глянувши на нас, замовк,

І тільки фото на помості.

Зима,

Заметиці,

Вітри,

! дома ні скоринки хліба...

Було у матері нас три,

І всі ми три жахливі зіпи.

ШУМЛЯТЬ ВІТРИ...

Шумлять вітри. Жовтіє лист кленовий.
Чорніє небосхил і хмари не пливуть.
Я поспішаю йти сьогодні знов до школи,
Як і колись ходив я не одну зиму.

Та тільки я... я вже тепер на нього,
На нього, що носив у шанці буквара,
Не схожий постаттю ані життя чудовим —
Мені чужі його дитячий сміх і гра.

Я нині йду один, мене женутъ надії,
Надії, що життя піде новим шляхом —
У мене ж зараз десь дружина є і діти,
Та й я тепер студент, хоч надвое з гріхом.

Шумлять вітри. Жовтіє лист кленовий.
Чорніє небосхил і хмари не пливуть.
Я поспішаю йти сьогодні знов до школи,
Як і колись ходив я не одну зиму.

САМОТНІСТЬ

Хоч ти й мовчиш і слів немає в тебе,
Та я ніяк не можу більш мовчать —
Мені сьогодні до вподоби небо,
І дні сьогодні осінню ячатъ.

І, де б не глянув, всюди жовто - жовто,
Під ноги лист і на кашкета лист,
І синій простір — каламутна бовтанъ,
І в вуха вітер точить дикий свист.

І мріють грона сохлі горобинцю,
Хоч на тополі вже й нема листя,
Та якось мертво у людськім звіринцю:
Вмирає місто — водокрутъ життя.

І мчать щохвильки десь на південъ
хмари,
Немов над степом зграя журавлів,
Осінній вечір ледве догорає,
І чути подих хворої землі.

І йду один я — ніжний і спокійний, —
Самотність — мій найкращий нині друг,
Хоч поруч вітер дикий і голійний
Зі мною хоче розпочати гру,

Хоч ти й мовчиш і слів немає в тебе,
Та я ніяк не можу більш мовчать —
Мені сьогодні до вподоби небо,
І дні сьогодні осінню ячатъ.

НЕДОКУРЕНА ЦИГАРКА

Недокурена життя цигарка
Ще курить в моїх зубах сьогодні,
Я спокійний, я цілую палко,
Я, як там, колись, давно в полоні.

Моя жінка жде щодня на мене,
Жде, як там, колись друга чекала.
Її очі — далина зелена,
Її постать — це весна зіткала.

І коли я йду віддатись часу,
Я, як там, осінній лист на вітрі,
Моя думка — понад тисяч маси,
Почуття — дощів весінніх літри.

І мені тоді не шкода жити,—
Хоч шкода стає промінь далеких,—
Я свій день у змозі зупинити
Кулеметним пострілом лелеки.

Я спокійний, я цілую палко,
Я, як там, колись, давно в полоні,
Недокурена життя цигарка
Ще курить в моїх зубах сьогодні.

МІДЯНІЄ МІСТО

На карнизі голуб,
Голуб на карнізі,
Голубіє думка в синій далені,
Мое чоло вітер,
Вітер мені лиже,
І пливуть спріквала золотаві дні.
Понад містом осінь,
Осінь кучерява
Кружить листя жовте весело в танку.
І летить прозора,
Біла і яскрава
Павутинь в повітрі в просторінъ зірку.
І сміється сонце,
Сонце ніби листя,
Мідяніє місто бляшане щомить.
Я дивлюсь на хустку ніжну і вогнисту,
Що тобі на чолі, мов огонь, горить.
І мені здається, що минула осінь,
Що лишилося лихо у лікарні, там,
Де жовтіє листя і злотисті коси
Патла вітер лютий дереву й житам.

ЖІНЦІ

О, прокураторе,
О, жінко,
Хто не схиляв тобі чола,
Хто не молився тобі тільки,
До твоїх ніг себе не клав ?
Проходять роки і століття,
А ти одна,
Одна,
Одна,
Буяєш над життєвим сміттям,
Як промінь сонця,
Як весна.
І кожний відає і знає,
Що лише ти —
І сміх, і плач,
Що тільки ти глибінь безкрая.
А там —
І ніч, і чорна мла.
Що в твоїх просторах безліку
І слів,
І горя,
І тортур.
І океани різних ліків
Уговгатъ бурю й суєту.
О, прокураторе,
О, жінко,
Хто не схиляв тобі чола,
Хто не молився тобі тільки,
Щоб ти його на митъ була ?

Ось я стою, дивлюсь і бачу,
Як од рушниці ї до луків
Проходять бурунами наче
Моїх прапращурів віки.
А ти стоїш — крицева постать —
І гордо, гордо очі вдаль,
І непомітно в масах злости,
Лише часом якасť печалъ.
А там далеко, десь далеко,
Як відблиск місяця в воді,
За ними слідом, мов лелека,
Марою я в журбі,
В нуді
Лечу, щоб тільки зір твій ніжний,
Твоїх очиць огонь палкий
І на мені лишився вічно,
Як дотик теплої руки...
О, прокураторе,
О, жінко,
Хто не схиляв тобі чола,
Хто не молився тобі тільки,
До твоїх ніг себе не клав ?

СИМВОЛ КРАСИ

Небо — хоч випий,
Небо, як очі в неї.

Вірите,—

Я сьогодні любив би
І тварину з Гвінеї.

Але нащо це?

Я не тому, що поет з мене,—
Просто:

Люди —

Діти з чуттям зеленим.

І мені,

Знаєте,

Боляче,

Туга, як злочин, гнобить:

Я не вірю, що жити —

Це сміятись і божкати

Або, скажемо так,

Шукати шаноби.

Ні!

Мені зовсім не це на думці,—

Це в мені сидить ще з утроби,—

Я зараз про літню синь,

Синь, що як очі в неї...

Вірите,—

Мені — символ краси

І тварина з Гвінеї.

ЕКЗОТИКА

На синій килим — золоті цятки,
Туркоче море про весінню ніч.
Я чую дотик теплої руки,
Я бачу посміх портових огнів.
Ти щось говориш про нове життя,
В очах тобі — безмежний простір вод,
Над чорним плесом мчитися паротяг,
І десь далеко заміра завод.
І нам приємно!
Рвуться вдаль слова,
Зі сходу вітер припада до ніг
В моїй уяві Ніпон ожива,
В тобі весна:
Слово зиться чорний сніг.
І так шкода, що не японець я,
Що в мене мати з дніпрових баюр,
А то б ти знала, що таке буття
І в чому сенс екзотики гравюр.

ЛИСТ

Вам, мій шановний,
вам мое

І привітання,
І пошана.

Сьогодні сонце воду п'є,
Сьогодні день весною п'яний.

І я п'янію кожну мить —
У вас такі блакитні очі,
Що гріх було б їх не любити,
Коли того істота хоче.

Я вже давно, давно про вас:
Згадайте —
Потяг,

Ночі,
Київ...

Мені ще й досі голова
Од тої зустрічі важніє.

Ви були ніжні...

Теплий сміх
Щохвильки рвавсь і рвав мене,
Та тільки це було взимі
Серед заводів і панель.

А зараз знов я на селі,
І думаю про вас, коханий :
Сьогодні — парости з землі,
Сьогодні день весною п'яний.

ВУЛИЦЯ ГРА В КРОКЕТ

Ввечері пустка в хаті —
Двоє вікон і крук.
Нікому слова сказати,
Збираюсь і йду на брук.

Небо — синій пакет,
Місяць — відбиток білий,
Вулиця гра в крокет
Кроками людського тіла.

Чути десь шепіт і крик —
Парами йдуть жінки.
Чорний трамвай в мене з гори
Вп'яв електричні п'явки.

Небо — синій пакет,
Місяць — відбиток білий.
Вулиця гра в крокет
Кроками людського тіла.

Я поспішаю кудись
Сіра шинель настріч...
Говорила вчора: — Гляди ж,
Вулиця Маркса, 103.

Небо — синій пакет,
Місяць — відбиток білий,
Вулиця гра в крокет
Кроками людського тіла.

СМІХ

Рветься сміх далеко в гори,
Сміх, як стріл униз згори.
Ха, ха, ха —
 Ковтає море,
Ха, ха, ха —
 Несуть вітри.
Ха, ха, ха — вирує простір,
Ха, ха, ха —
 Бурує кров.
Ми з тобою в моря гості,
Ми зійшлися з тобою знов.
Ха, ха, ха —
 Вібрує небо,
Ха, ха, ха —
В тремтінні ти.
— І нашо, нашо це треба
Чи то вкупі нам іти ?
Ха, ха, ха —
 У тебе ж діти.
Ха, ха, ха —
 А жінка ж як ?
Це ж дурниці ! ..
 Пройде літо
Й знов одна лишуся я.
Ха, ха, ха —
 І ти в зажурі,
Ха, ха, ха —
 І я сумний.

Я б хотів, хотів цю бурю
Хоч на митъ в собі спинитъ.
Та чи ж я себе здолаю,
Коли все в мені горить.
Ха, ха, ха—
Щось тишу крае,
Ха, ха, ха —
Несутъ вітри.

РОЗСУВОЮ СИНЮ ШТУКУ НЕБА...

Розсувою синю штуку неба,—
Хай кравець весінній одяг шиє,
Бути нині одному ганеба,
Коли день проліском голубіє.

Вийду в степ і на зелений простір
Покладу думки і буду ждати,
Може, прийде і до мене в гості
Ніжна жінка, як до моого тата.

І тоді віддам я все, що маю,
Невідомка волотком наллеться,
В мене ж буде Святогор чи Мая,—
Я не знаю, але так здається.

Потім пройдуть наді мною хуги,
Білий вітер просніжить над степом,
Й я не зможу розсувоїть вдруге
Синю штуку весняного неба.

НЕМА ЙОГО

На панелях, на розі задумалась хустка,
Зацвіла на раменах у тебе, як мак,
А в душі, на губах посміхалася пустка,
На обличчі була ще торішня зима.

І здавалось, що знову лишилася самотня
Зустрічать, як раніше стрічала сама
Біляєнського гостя із гір після літа,
Що до тебе вела хуртовина німа.

І в зажурі схилилась ти знов на асфальті.
Кучерявилась осінь.
Чорніла тюрма,
Мов галера стара на Борисовій Аліті,
Ти дивилась услід, де зникало «нема».

На панелях, на розі задумалась хустка,
Зацвіла на раменах у тебе, як мак,
А в душі, на губах посміхалася пустка,
І надходила знову минула зима.

УЧОРА

Сніг...

На сніг — весна...

Вітер...

Шамотіння...

Ніч, як ти, сумна

Тоне у тремтінні...

Ми, як рейки в ніч,

Телеграфом — далеч.

Щось удалені —

Галич і не галич.

Світ — ячмінний сніп,

Патла, як у ватри...

— Чи прийти мені

Сніг топтать ще й завтра

Я ж, як ти одна,

День — борня надмірна.

Сніг...

На сніг — весна...

Вітер...

Шамотіння...

ДНІ СТАРІ

За білий обрій — дні старі,
За білий обрій — осінь бігом.
І є вітри
Й нема вітрів,
І є сніги
Й немає снігу
І тільки іноді вгорі
Од сонця промінь — жовтий кіготь.

За білий обрій — спогад мій :
Ти вже не тут,
Ти десь далеко,
Твоїх очей міцний напій
Сьогодні п'є хтось інший легко.

І хоч нема вже вороття,—
Бо нині ти вже не моя —
Мені ти більш не шлеш листів —
Згубила, мабуть, віру в мене.
Та знаю,— вернеться в житті
Ще не одна весна до клену.
І ти мені напишеш знов
Про те, що діялось давно.

За білий обрій — ти і я,
Зникають дні за білий обрій.
Я — вже не твій,
Ти — не моя :
Ми в синім небі — різні зорі,
З нас кожний має свою путь :
Я — йти вперед, а ти — вернуть.

СТРІВ УЧОРА ...

Стрів учора.

Ніжний,

Ніжний погляд...

— Дорогий, я не пізнала вас.

В чоловічках —

Невимовне горе,

Винна доля —

Чується в словах.

— Я вже місяць

Чула, що ви тута...

Теплий дотик —

В голові туман...

— Ну ѿ народ...

Не знайде собі місця...

Дики люди...

А зайти нема.

Ми це якось

Говорили...

Лесю,

Да, ти знаєш, в мене вже дочка.

І обличчя — червоніше маку,

Ї сині плеса —

річка, де Кічкас.

— Ах, як жалко... —

В простори безкрай.

— Ну, нічого, заглядай до нас, —

Ї посміхнулися чоловічки палко, —

Я чекаю...

На!.

Стрів учора.

Весна.

НА ВІТРОВІМ КРИЛІ

Хмарно...

Холодно...

Біжать вітри:

Стоголосе голосіння чути...

Я стою самотній і старий —

Це ж розпуста...

І встають думки —

Біжать вітри,

Це давно було — колишня осінь —

Ти — червоне сонце з - за гори,

Ти, як досі.

Тобі шкода —

Це біжать вітри:

Ти шкодуєш загубитъ другого

І жартуєш...

Але після гри —

Без дороги.

Я далеко —

Це вони, вітри,

Це вітри мене сюди загнали...,

А другого...

Згадка — одурив,

Взяв, не стало...

А тепера ось —

Біжать вітри:

На столі твій лист сьогодні в мене,

— Я твоя... хоч ти вже й мав їх три,

Я шалена...

Свое щастя —

Золоті вітри:

Й я зроблю, зроблю сама, що зможу.

Їдь...

Хутчій...

Я хочу...

На...

Бери...

Ні...

Безбожно...

Хмарно...

Холодно...

Біжать вітри:

Стоголосе голосіння чути...

Я стою самотній і старий —

Це ж розпушта.

Е Т Ю Д

Вечерова сутінь висне понад морем,
Вечерова сутінь синя, як серпанок.
Я ходжу по камню, зорю на простори,
Що біліють снігом, покриттям з паланок.

Сиві хвилі б'ються, б'ються у тремтінні,
Як у мене б'ється серце в грудях знову,
Як приемно бачить воду, баговіння,
Й слухати у пітьмі цю живу розмову.

Над блакитним плесом, як хмарки, мартини
Куряву клубочатъ і канючатъ тоскно.
Хтось розсипав гронна стиглої калини
На безмежнім полі, а мені аж млосно.

Хтось війнув сердито і між скель згубився,
Вмить води лизнувши язиком холодним,
Десь там на заході місяць заяскрився
І поплив, мов човен срібний, по безодні.

Вечерова сутінь висне понад морем,
Вечерова сутінь синя, як серпанок.
Я ходжу по камню, зорю на простори,
Що біліють снігом, покриттям з паланок.

ОСТАННЕ ЛИСТЯ ...

Останнє листя падає з акацій,
І брук жовтіє, мов стерня в степах :
Сьогодні осінь у золотистій шапці,
Сьогодні кожний золотіє дах.

Я вийшов ранком — тягне щось у місто, —
Хоч місто пустка восени бува, —
Сіре піт'ма, як гречане тісто,
Й життя поволі, ледве ожива.

І йду самотній, як колись по плацу,
Тремтить повітря в сірім сповитку.
Останнє листя падає з акацій,
І дише осінь в кожному листку.

ДРАМАТИЧНО - НАСТРОЄНА ДІВЧИНА ...

Драматично - настроєна дівчина
Випадково мені посміхнулася —
На панелях лежав ридикюль
І синіла хвилясто хустка.

Ї я нагнувсь обережно і ввічливо,
Погляд, знаєте, часом примушує ...
— Дуже вдячна, — почулася річ,—
Добру має товариш душу ...

Tak ...

Нічого, сказав я невлучно їй —
У житті є багато цікавого,
Та трапляються також і дні,
Коли люди, як сонні гави ...

Ї драматично - настроєна дівчина,
Мов акторка на це засміялася —
— Вірю, друже, що мій ридикюль
Більш цікавить людей, ніж я вас ...

ЖИТЯ З КОРОМИСЛА

Ранком, як тільки зірница
Вдарила пломенем чайку,
З ліжка схопилась вдовиця,
Схожа на жовту китайку.

Вийшла, поглянула вгору,
Вміть потяглася байдуже.
Місяць у хмарах з дозору
Плентався, ніби нездужав.

Чорним коромислом знову
Плечі свої навантажила.
Чуть було в стумі розмову,—
Брук сперечавсь лунко з мажами.

І, ніби тиха водиця,
Рушила слухати лайку —
Ранком, як тільки зірница
Вдарила пломенем чайку.

ОСІНЬ

Прийшла жовта, жовта, —
Свічки ліпитъ можна, —
На став.
І стали лебеді, мов кров та
На воді.
А над водою — угорі :
Худоба,
Люди,
Пустирі—
Хмари.
І засміялась вона —
Жовта, жовта,
Ряба, як собака з торгу.
І став став.
Став, як золото,
Як амальгама з дзеркала.
А вона, як здохла —
Лягла між бечками
Жовта, жовта,
Ряба, як п'яница з корчми
У білій глині.

ОДЕСА

Чорніють береги на горизонті знов,
І сонце простяглося на синьому просторі,
А синя далечінЬ, як синє вино,
Хвилюється щомить і пнеться д' синій горі.

І бачу, як човни вітрилами блищать.
Біліють, як колись чайок козацьких зграї,
Що звикли все життя тримати на мечах
Турецьких яничар і пана з свого краю.

Та тільки зникло все на тлі безмежних вод
І лише береги — подій минулих згадка —
Нагадують про них, як місто про завод,
Що розляглося тепер на чорноморських
балках.

ЗИМОВИЙ ВЕЧІР

На схід,

На захід —

Вітер,

Сніг,

На північ — мак —

Цвітуть огні.

Оселі — села, місто — брук

Мільйоном закоцюблих рук

В корчах стискають білі дні.

На чорний одяг —

Білий пух,

Сухотним забиває дух.

Мороз на камінь —

Поморозь,

І на деревах —

Срібна брость,

І щось затримує ходу.

Над містом тьмяно —

Морок ліг,

І на степи, й на переліг

Нависла сутінь —

Сизий дим,

Як влітку випари з води.

Й притихло якось на землі.

На схід,

На захід —

Вітер,

Сніг ,

На північ — мак —

Цвітуть огні :

Ніч.

ЗОЛОТО НА ЖИТО

Бризнув ранок —

Золото на жито,
З волотками проміння злилось.

Жовтий степ,—

Не жовтий,—
Жовте жито
В жовтий простір,
В далеч простяглося.

Й завзвеніли коси стигло - дзвоном :

Жовта стрічка —

Золотий покос.

Косарі — неначе у полоні,
Жовте сонце в полоні у кос.

І мовчитъ земля,

Жовтіє мовчки,

Жовті хвилі плинуть в жовту даль
На далекім сході —

Ні хмарочки,

Над степами —

Не блакить —

Вода.

Бризнув ранок —

Золото на жито,
З волотками проміння злилось.

Жовтий степ,—

Не жовтий,—
Жовте жито
В жовтий простір,
В далеч простяглося.

УРИВОК З «ХАРА - ХОТУ»

Батир народу Сі - Ся з Хара - Хоту,
Батир ЦзянЬ - ЦзинЬ — і лицар, і вояка —
Збирає військо, до боїв охоче —
Батир ЦзянЬ - Хара - ЦзинЬ, неначе харцизяка.
Сайгачний ріг скликав людей виластих.
На гори сонце —
Золоте проміння ...
В долинах яблукові ніде впости —
Сайгачний ріг сурмитъ.
В долинах гам, шуміння.
Тремтять списи і рвуться зойки д' горі,
В фортеці гвалт,
Останній день в фортеці.
Ще митъ,
Ще мент і буде крови море —
Тремтять списи,
Тремтять,
І дико хтось сміється.
Батир народу Сі - Ся з Хара - Хоту,
Батир ЦзянЬ - ЦзинЬ — і лицар, і вояка —
Збирає військо, до боїв охоче —
Батир ЦзянЬ - Хара - ЦзинЬ, неначе харцизяка,

ЗМІСТ

	Стор.
Житня кров	5
На роздоріжжі	6
Стрічката череда	7
Неначе бакаляр	9
Одгриміли громи	11
Місту .	12
Листопад.	13
В ногу з життям.	15
Майбутньому	16
На багнети візьмемо сонця	17
Голод .	18
В корчах сьогодні сонця червоні.	19
Пороша впала.	20
Ніч, як ніч	22
Жовтень	24
Іл'ичу	26
Миротворцям	27
Сходить сонце.	28
Матері.	29
Маріння	31
Кутя .	33
Привіт	35
Було нас три	38
Шумлять вітри	40
Самотність .	41
Недокурена цигарка	42
Мідяніє місто .	43
Жінці. . . .	44
Символ краси	46
Екзотика .	47
Лист. . . .	48
Вулиця гра в крокет	49
Сміх	50
Розсуюю синю штуку неба	52
Нема його	53
Учора .	54
Дні старі .	55
Стрів учора.	56

На вітровім крилі	57
Етюд . . .	59
Останнє листя.	60
Драматично - настроєна дівчина	61
Життя з коромисла	62
Осінь.	63
Одеса . . .	64
Зимовий вечір.	65
Золото на жито .	66
Уривок з «Хара - Хоту»	67

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

Правління: Харків, вул. К. Лібкнехта, 31

Поезії

- Алешко, В. — Степи двігуття. 102 стор., д. 1 крб. 35 коп.
- Голота, П. — Будні. Поема. 38 стор., д. 65 коп.
- Доленго, М. — Узмінь, д. 45 коп.
- Донченко, О. — Околиці, 65 стор., д. 80 коп.
- Журдива, В. — Поезії. Металом горно. 122 стор., д. 90 коп.
- Загуж, Л. — Мотиви. Поезій збірка IV. 181 стор., д. 1 крб. 50 коп.
- Кухик, І. — В оточенні. Збірка третя. 84 стор., д. 90 коп.
- Масенко, Т. — Степова мідь. Поезії. 38 стор., д. 40 коп.
- Микитенко, І. — Вогні. Поема. 34 стор., д. 1 крб.
- Піонtek, Л. — Тихим дисонансом. 22 стор., д. 30 коп.
- Поліщук, В. — Громожкий слід. Поезії. 304 стор., д. 2 крб. 80 коп.
- Рильський, М. — Під осінніми зорями. Вид. II, 99 стор., д. 60 к.
- Рильський, М. — Тринадцята весна. 69 стор., д. 50 к.
- Сосюра, В. — Коли задвітуть акації. 62 стор., д. 1 крб.
- Сосюра, В. — Сніги. Поезії. 64 стор., д. 30 коп.
- Терещенко, М. — Мета й межа. 90 стор., д. 1 крб. 10 коп.
- Шульга-Шульженко, М. — Гартовані леза. 61 стор., д. 65 коп.
-

Замовлення надсилати на такі адреси:

Харків, вул. 1 - го Травня, 17. Почтовий Відділ ДВУ.

Київ, вул. К. Маркса, 2. Почтовий Відділ ДВУ.

Одеса, вул. Лассала, № 33 (Пасаж). Почтовий Відділ ДВУ,
Дніпропетровськ, просп. К. Маркса, 49. Почтовий Відділ ДВУ.

КОМЕРЦІЙНЕ УПРАВЛІННЯ ДВУ

Харків, вул. К. Лібкнехта, № 31

A 4155.3-15

